

9. खालील विधाने विचारात घ्या
 अ) 42 व्या घटनादुरुस्तीनंतर मंत्रिमंडळाचा सल्ला राष्ट्रपतीवर बंधनकारक करण्यात आलेला आहे, परंतु अशी तरतूद राज्यपालाबाबत करण्यात आलेली नाही
 ब) मंत्र्यांनी राज्यपालास काही सल्ला दिला होता काय आणि असल्यास कोणता या प्रश्नाची कोणत्याही न्यायालयात चौकशी येणार नाही.
 1) विधान अ योग्य, ब अयोग्य
 2) विधान अ अयोग्य, ब योग्य
 3) दोन्हीही विधान अयोग्य
 4) दोन्हीही विधान योग्य
-
10. भारत एक गणराज्य आहे. याचा अर्थ :
 1) देशामध्ये लोकशाही शासन व्यवस्था आहे
 2) राष्ट्रप्रमुख एक निश्चित कालावधीसाठी निवडून येतो
 3) राज्याची अंतिम सत्ता संसदेमध्ये समाविष्ट असते
 4) वरीलपैकी सर्व
-
11. खालीलपैकी कोणती विधाने अयोग्य आहेत ते ओळखा ?
 अ) लोकायुक्त कोर्टाप्रमाणे अंतिम निर्णय देऊ शकतो
 ब) लोकपाल बिलामध्ये लाचलुचपतीस आळा घालण्याची पुरेपूर कुवत आहे
 क) लोकायुक्त किंवा लोकपालांना परकीय संबंधाबद्दलच्या प्रकरणांमध्ये तपास करता येणार नाही
 ड) तक्रार करणाऱ्या व्यक्तिस कोर्टात किंवा इतर न्यायसभेपुढे जाण्यास पर्याय उपलब्ध असेल तर लोकायुक्त अशी तक्रार हाताळू शकणार नाही
 1) फक्त अ अयोग्य
 2) अ आणि क अयोग्य
 3) ब आणि ड अयोग्य
 4) सर्व विधाने अयोग्य
-
12. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते विधान अयोग्य आहेत ते ओळखा ?
 अ) भारतीय राज्यघटनेचे 42 वे कलम राज्य शासनांना ग्रामपंचायत स्थापन करण्याचे निर्देश देते
 ब) भारतीय राज्यघटनेच्या 247 कलमांतर्गत पंचायत राज व्यवस्था पर्यावरण संरक्षण व प्रदुषण नियंत्रणामध्ये आपली महत्वपूर्ण भूमिका पार पाडत आहे.
 1) फक्त अ अयोग्य
 2) फक्त ब अयोग्य
 3) दोन्हीही अयोग्य
 4) यापैकी एकही नाही
-
13. 'इंटोसाई' (INTOSAI) ही एक आंतरराष्ट्रीय संघटना आहे. खालीलपैकी (भारतातील) कोण या संघटनेशी संबंधित आहे ?
 1) भारताचे अॅटनी जनरल
 2) भारताचे सॉलिसिटर जनरल
 3) भारताचे नियंत्रक आणि महालेखा परीक्षक
 4) मुख्य दक्षता आयुक्त
-
14. 'खावटी कर्ज योजना' कोणामार्फत राबविली जाते ?
 1) जिल्हा नियोजन समिती
 2) अल्पसंख्यांक विकास महामंडळ
 3) आदिवासी विकास महामंडळ
 4) इतर मागासवर्ग कल्याण महामंडळ
-
15. भारतीय संविधानांची वैशिष्ट्ये आणि त्यांच्या स्रोतांच्या योग्य जोड्या लावा.
 (वैशिष्ट्ये) (स्रोत)
 1) एकेरी नागरिकत्व I) ब्रिटिश राज्यघटना
 2) मूलभूत हक्क II) फ्रान्स राज्यघटना
 3) स्वातंत्र्य, समता, बंधुता III) कॅनेडियन राज्यघटना
 4) उर्वरित अधिकार IV) अमेरिकेची राज्यघटना
 1) IV III I II 2) I IV II III
 3) III I IV II 4) I III IV II
-
16. 73 व्या घटनादुरुस्तीमुळे खेड्यांमध्ये काय घडून आले ?
 अ) पंचायतीकडे आर्थिक बाबींचा संपूर्ण अधिकार आला
 ब) पंचायतीतील जागांवर स्त्रियांना 1/3 आरक्षण आला
 क) पंचायतीचे अधिकार व कामे वाढली
 ड) अनुसूचित जाती व जमातींना पंचायतीतील जागांवर आरक्षण मिळाले पर्यायी उत्तरे
 1) अ, ब आणि क
 2) ब, क आणि ड
 3) अ, क आणि ड
 4) अ, ब आणि ड
-
17. दोन वा अधिक गावासाठी असणाऱ्या ग्रामपंचायतीला 'गटग्रामपंचायत' असे म्हणतात, त्याकरिता प्रत्येक गावाची लोकसंख्या किती असावी लागते ?
 1) सहाशे पेक्षा कमी
 2) सातशे पेक्षा कमी
 3) आठशे पेक्षा कमी
 4) एक हजार पेक्षा कमी
-
18. केंद्रीय अर्थसंकल्प (न्यूक्लियस बजेट) योजना कोणत्या विभागांमार्फत राबविली जाते ?
 1) शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग
 2) आदिवासी विकास विभाग
 3) नगरविकास विभाग
 4) माहिती व तंत्रज्ञान विभाग

19. ग्रामपंचायतीच्या सरपंचाबाबतच्या खालील विधानांचा विचार करा.
 अ) तो ग्रामपंचायतीचा कार्यकारी प्रमुख असतो
 ब) ग्रामपंचायतीच्या बैठकी बोलावतो व अध्यक्षस्थान भूषवितो
 क) ग्रामपंचायतीच्या ठरावांची व निर्णयांची अंमलबजावणी करतो
 ड) अकार्यक्षमता अयोग्य वर्तन व भ्रष्टाचार या कारणावरून जिल्हा परिषदेची स्थायी समिती त्याला पदभ्रष्ट करू शकते
 वरीलपैकी कोणते / कोणती विधाने योग्य आहेत ते ओळखा ?
 1) फक्त अ योग्य 2) फक्त ब व क योग्य 3) फक्त अ, ब व क योग्य 4) वरील सर्व योग्य
-
20. भारतातील कोणत्या राज्यातील प्राणी 'आर्सेनिक' मुळे दूषित झाले आहे ?
 1) हरियाणा 2) आंध्र प्रदेश 3) सिक्कीम 4) पश्चिम बंगाल
-
21. कार्बन डायऑक्साईड जलबाष्प आणि हॉलोजेनेटेड वायूंच्या हरितगृह परिणामांमुळे भूपृष्ठावरील तापमान वाढते कारण
 1) हे वायू सौर उर्जेला भूपृष्ठापर्यंत पोहोचू देतात
 2) हे वायू भूपृष्ठाव्दारे उत्सर्जित उष्णता ग्रहण करतात आणि तिला परत भूपृष्ठाकडे उत्सर्जित करतात
 3) या वायूंचा भूपृष्ठावरील तापमान वाढविण्यात कोणताही सहभाग नाही
 4) हे वायू हरितगृह परिणामाचे घटक नाहीत
-
22. 'द एनर्जी अँड रिसर्च इन्स्टिट्यूट'ने दिल्ली येथे केलेल्या अभ्यासाव्दारे असे सिध्द झाले की दिल्ली परिसरातील ओझोनचे प्रमाण वाढलेले आहे ही स्थिती धोकादायक आहे कारण
 1) ओझोन थराची झीज झाल्याचे यातून सिध्द होते
 2) वातावरणातील ऑक्सिजनचे ओझोनमध्ये रूपांतर झाल्याचे यातून दिसून येते
 3) प्रदूषक घटक नायट्रोजन ऑक्साइड यांचा हायड्रोकार्बनशी संयोग झाल्यामुळे सूर्य प्रकाशात ओझोनची निर्मिती होते
 4) कार्बन मोनॉक्साईड व कार्बनडाय ऑक्साईडची सूर्य प्रकाशात हायड्रोकार्बनचे रिअॅक्शन झाल्यास ओझोनची निर्मिती होते
-
23. उर्जा साधनांची चर्चा करताना 'मॅग्मा' हा शब्द वारंवार वापरला जातो त्यामध्ये कशाचा समावेश होतो ?
 1) खनिज तेलाचे शुध्दीकरण केल्यानंतरचे उत्पादन
 2) नैसर्गिक वायूवर प्रक्रिया केल्यानंतर मिळणारे उत्पादन
 3) जमिनीच्या खाली वितळलेले दगड, धातू आणि इतर घटकांचे मिश्रण
 4) हायड्रोकार्बनचे मिश्रण
-
24. जलविद्युत निर्मितीमुळे पर्यावरणावर खालीलपैकी कोणते दुष्परिणाम घडून येतात ?
 1) जलविद्युत निर्मिती करण्यासाठी मोठ्या प्रमाणावर शेती व वने पाण्याखाली जातात
 2) नद्यावर धरणांची निर्मिती झाल्यामुळे जलवाहतूक व मासेमारीवर विपरित परिणाम होतात
 3) जलविद्युत निर्मितीमुळे पाण्यामध्ये रासायनिक घटकांची मिसळण होउन पाणी प्रदूषित होते
 4) अ व ब दोन्ही बरोबर
-
25. 'कूड ऑईल' हे नेहमी अनेकदा 'स्वीट ऑईल' म्हणून ओळखले जाते याचे कारण काय ?
 1) त्यात साखर विरघळल्याने ते गोड असते 2) त्यातील अल्पशा सल्फरमुळे ते गोड लागते
 3) ते कमी आम्लीय असते 4) ते कमी अल्कलाइन असते
-
26. इंटरनॅशनल युनियन फॉर कॉन्झर्व्हेशन ऑफ नेचर अँड नॅचरल सोर्स यांच्याव्दारे 'रेड डेटा बुक' प्रकाशित केले जाते त्यात कशाची यादी असते ?
 अ) बायो डायव्हर्सिटी हॉट स्पॉट अंतर्गत असलेली एंडेमिक प्राणी आणि वनस्पती प्रजातीची यादी
 ब) ज्या प्राणी आणि वनस्पतीना धोका निर्माण झाला आहे त्यांची यादी
 क) विविध देशांतील निसर्ग आणि नैसर्गिक साधनसंपत्ती जिच्या संवर्धनासाठी सुरक्षेवर भर दिला जातो
 1) फक्त ब योग्य 2) फक्त अ आणि ब योग्य 3) फक्त क योग्य 4) वरील सर्व योग्य
-
27. पंजाब व हरियाणा राज्यांमध्ये गायीना विशिष्ट प्रकारचे इंजेक्शन लावून तिच्या शरीरातील जास्तीत जास्त रक्त चरबी दुधात परिवर्तित केली जाते हे गोमातेच्या शरीराचे कशा प्रकारचे शोषण आहे ?
 अ) प्राणी शोषण ब) नैसर्गिक साधनसंपत्तीचे शोषण
 क) जैविक शोषण ड) प्राणी व जैविक शोषण
 वरीलपैकी कोणता पर्याय योग्य आहे ते ओळखा ?
 1) फक्त अ योग्य 2) फक्त ब योग्य 3) अ व ब योग्य 4) ब व क योग्य
-
28. जगातील 25 जैवविविधतेच्या दृष्टीने महत्वाच्या ठिकाणांपैकी दोन ठिकाणे भारतात आहेत. यातील एक पश्चिम घाट आहे तर दुसरे कोणते ?
 1) पूर्व घाट 2) पूर्व हिमालय 3) राजस्थान वाळवंट 4) सुंदरबन

29. एखाद्या स्फोटकाचा वापर करून पाण्यातील मासे ठार केले जातात आणि नंतर त्यांचे संकलन करणे सोपे जाते अशा प्रकारच्या मासेमारीला 'ब्लास्ट फिशिंग' म्हणतात अशी पध्दत मुख्यतः कोणत्या प्रदेशात मोठ्या प्रमाणात चालते ?
- अ) टांझानिया व इंडोनेशिया
ब) बांगलादेश
क) उत्तर समुद्र व ग्रींड बँक
ड) एजीयन समुद्र व कोस्टल आफ्रिका
- 1) अ, ब योग्य 2) अ, क योग्य 3) ब, क, ड योग्य 4) अ, ड योग्य

30. 'बायोम' म्हणजे काय ?
- 1) विशिष्ट पर्यावरण आणि प्रदेशात आढळणाऱ्या विविध जैव समुदायांचे संघटन
2) निश्चित भूप्रदेश
3) दुर्मीळ प्राणी आणि वनस्पतीचा प्रदेश
4) एखाद्या विशिष्ट प्रदेशात वाढणाऱ्या वनस्पतीचा संच

31. खालील महाराष्ट्राच्या नकाशात दर्शविलेल्या राज्यांचा पश्चिमेपासून पूर्वेकडे योग्य क्रम लावा

- 1) पुणे, अहमदनगर, बीड, परभणी
2) परभणी, बीड, पुणे, अहमदनगर
3) पुणे, सोलापूर, उस्मानाबाद, लातूर
4) अहमदनगर, औरंगाबाद, बीड, लातूर
32. 'इन्सॅट 3 डी आर' या उपग्रहाविषयी खालील विधाने विचारात घ्या आणि योग्य विधाने निवडा
- अ) या उपग्रहामुळे विज्ञान संबंधी संशोधनास मदत होणार नाही
ब) स्वदेशी क्रायोजेनिक इंजिन असलेल्या जीएसएलव्हीचे हे पहिले 'ऑपरेशन' उड्डाण होते
क) हा उपग्रह 2221 किलो वजनाचा आहे
- 1) फक्त अ, ब 2) फक्त ब, क 3) फक्त ब 4) वरील सर्व योग्य

33. 'चेर्नोझोम मृदेचा रंग खालीलपैकी कोणता असतो
- 1) लालसर 2) काळा 3) तांबूस 4) पिवळसर

34. योग्य जोड्या लावा
(क्षेपण पायाभूत सुविधा)	(स्थान)
1) इस्त्रो उपग्रह केंद्र	I) थुंबा
2) सतिष धवन अंतराळ केंद्र	II) श्रीहरीकोटा
3) विक्रम साराभाई अंतराळ केंद्र	III) बंगलोर
4) थुंबा इन्व्हीटोरीयल रॉकेट लॉचिंग स्टेशन	IV) तिरुवनंतपुरम
- 1) I III II IV 2) III II IV I
3) II IV III I 4) III IV I II

35. मृदा उच्छेदाची (Soil Profile) खालीलपैकी कोणती वैशिष्ट्ये आहेत ती ओळखा
- अ) मृदा उच्छेदामध्ये खोलीवर गेल्यास सेंद्रिय द्रव्यपदार्थांमध्ये वाढ होत जाते
ब) यामध्ये खाली गेल्यावर वायू मिश्रणाचे प्रमाण कमी होत जाते
क) यामध्ये भूपृष्ठापासून तळापर्यंत गेल्यास जनक द्रव्यपदार्थांच्या विविधतेत वाढ होत जाते
ड) यामध्ये खोलीवर गेल्यास मृदेत निश्चित स्वरूपाची वाढ किंवा घट आढळत नाही
- 1) फक्त अ 2) अ, ब व ड 3) ब, क व ड 4) अ, ब, क, ड

36. उष्ण कटिबंधीय प्रदेशात खालीलपैकी कोणती अपक्षयाची क्रिया घडून येते ?
- 1) विघटन (disintegration) 2) अपघटन (decomposition)
3) अपदलन (Exfoliation) 4) खडक विखंडन (shattering)

37. मृदेतील पाण्याच्या स्वरूपाबाबत योग्य विधाने निवडा
- 1) जसजसे मृदेत जैवघटकांचे प्रमाण वाढत जाते तसतसे मृदेमध्ये केषाकर्षणाच्या पाण्याचे प्रमाण कमी होत जाते
 - 2) सर्वसाधारणपणे 2.5 ते 4.2 pH मर्यादित असलेले पाणी पिकास उपयोगी होते
 - 3) बाष्पोत्सर्जित पाण्याचे पिकाच्या सुकलेल्या अवस्थेतील 2 कि.ग्रॅ. वजनाशी जे प्रमाण असते त्यास 'बाष्पोत्सर्जित पाण्याचे गुणोत्तर' असे म्हणतात
 - 4) सर्व योग्य
-
38. विधान A : भारी पोताच्या मृदेत रब्बीची पिके घेतली जातात
स्पष्टीकरण R : भारी पोताच्या मृदेत खनिजद्रव्यांचा साठा चांगला असतो
- 1) विधान A व R योग्य असून R हे A चे योग्य स्पष्टीकरण आहे
 - 2) विधान A व R योग्य असून R हे A चे योग्य स्पष्टीकरण नाही
 - 3) विधान A योग्य व R अयोग्य
 - 4) विधान A अयोग्य व R योग्य
-
39. शीत ऋतूमधील 'चक्रीय वादळाची' वैशिष्ट्ये लक्षात घ्या आणि अयोग्य विधाने निवडा
- 1) या ऋतूमध्ये तीव्र आणि विध्वंसक उष्णकटिबंधीय वादळे निर्माण करतात
 - 2) ऑक्टोबर आणि नोव्हेंबरच्या पहिल्या पंधरवडयामध्ये तीव्र वादळांची वारंवारता जास्त असते
 - 3) अरबी समुद्रापेक्षा बंगालच्या उपसागरात अशी वादळे अधिक प्रमाणात निर्माण होतात
 - 4) सर्व योग्य
-
40. समशीतोष्ण कटिबंधीय आवर्ताबाबत खालील विधाने लक्षात घ्या
- अ) या आवर्ताचा आकार फार मोठा असतो
ब) या आवर्ताची निर्मिती व्यापारी वाऱ्याच्या क्षेत्रात होते
क) समशीतोष्ण कटिबंधीय प्रदेशात सुमारे 30° ते 50° अक्षवृत्तादरम्यान आवर्ताची निर्मिती होते
ड) भारताच्या उत्तर भागाला भूमध्य सागरातील आवर्ता मुळे फायदा होतो त्यामुळे गव्हाचे पीक चांगले येते.
- वरील विधानापैकी कोणते विधान अयोग्य आहेत त निवडा
- 1) फक्त क अयोग्य
 - 2) फक्त अ व ब अयोग्य
 - 3) फक्त ड अयोग्य
 - 4) सर्व योग्य
-
41. 'पश्चिमी जेट स्ट्रीम वारे' याबद्दल अयोग्य विधान निवडा
- 1) पश्चिम व पूर्व आशियात भूपृष्ठापासून सुमारे 3 कि.मी. उंचीवर पश्चिमी वाऱ्याचा प्रभाव पडतो
 - 2) पश्चिम जेट स्ट्रीमची एक शाखा उत्तरेकडे तिबेटच्या पठारावर व दुसरी हिमालयाच्या उत्तरेकडे जाते
 - 3) या शाखेचे स्थान फेब्रुवारीस 25° उत्तर अक्षावर 200 ते 300 मिलिबार हवेच्या दाबाच्या उंचीवर असते
 - 4) सर्व योग्य
-
42. चिनुक हे काय आहे
- 1) युरोपमधील थंड वार
 - 2) उत्तर अमेरिकामधील उष्ण वारे
 - 3) पश्चिम आशियातील चक्रीयवादळ
 - 4) यापैकी नाही
-
43. 'वर्ल्ड वाईल्ड लाईफ फंड' (WWF) च्या सर्वेक्षणातील निष्कर्षानुसार भारतातील कोणती जागतिक वारसास्थळे धोक्यात आली आहेत ?
- अ) सुंदरबन राष्ट्रीय उद्यान ब) पश्चिम घाट क) मानस अभयारण्य
- 1) फक्त अ, ब योग्य
 - 2) फक्त ब, क योग्य
 - 3) फक्त अ, क योग्य
 - 4) वरील सर्व योग्य
-
44. खालील पर्यायातून योग्य पर्याय निवडा
- अ) महाराष्ट्रात बालकांचे लिंग गुणोत्तर सर्वात कमी बीड जिल्ह्यात आहे
ब) कर्नाटक, गुजरात, मध्यप्रदेश आणि आंध्रप्रदेश या राज्यातून पुरुषांपेक्षा स्त्रियांचे होणारे स्थलांतर हे जास्त आहे.
- 1) फक्त अ योग्य
 - 2) फक्त ब योग्य
 - 3) वरील दोन्हीही योग्य
 - 4) यापैकी एकही नाही
-
45. योग्य जोड्या लावा
(जिल्हा)	(धबधबा)
1) अहमदनगर	I) सौताडा
2) अमरावती	II) सहस्त्रकुंड
3) बीड	III) रंधा
4) यवतमाळ	IV) मुक्तागिरी
1) II III IV I	2) I IV III II
3) III IV I II	4) IV II III I

55. योग्य जोडया लावा
(शेतकऱ्यांच्या चळवळी) (राज्य)
1) मोपला उठाव	I) महाराष्ट्र
2) रामोशी शेतकरी उठाव	II) बंगाल
3) कुका उठाव	III) मलबार
4) पबना उठाव	IV) पंजाब
1) III I IV II	2) III IV I II
3) II IV I III	4) II I IV III
-
56. गोदावरी प्रवरा खोऱ्यात ताम्रपाषाण संस्कृतीमध्ये खालीलपैकी कोणते ठिकाण आढळत नाही ?
1) नेवासा	2) दायमाबाद	3) नवदातोली	4) जोर्वे
-
57. खालीलपैकी कोणती जोडी योग्य आहे ती ओळखा ?
1) बक्सारचे युध्द : मीर जाफर विरुध्द कलाईव्ह	2) वांदिवॉशचे युध्द : फ्रेंच विरुध्द ईस्ट इंडिया कंपनी
3) चिलियनवालाचे युध्द : डलहौसी विरुध्द मराठा	4) खर्डा युध्द : निझाम विरुध्द ईस्ट इंडिया कंपनी
-
58. योग्य जोडया ओळखा
अ) मराठी भाषेतील पहिले वृत्तपत्र - बाळशास्त्री जांभेकर	ब) प्रभाकर साप्ताहिक - विष्णूबुवा ब्रम्हचारी
क) शेतकऱ्यांचा आसूड - महात्मा ज्योतिबा फुले	ड) शुध्दीकरण चळवळ - भाउ महाजन
इ) सार्वजनिक काका - वासुदेव गणेश जोशी	फ) बेहरामजी मलबारी - पारशी
1) वरील सर्व योग्य	2) अ, क, इ, फ योग्य
3) अ, ब, क, ड, इ योग्य	4) अ, क, ड, इ, फ योग्य
-
59. हडप्पा संस्कृतीबद्दल खालील विधानांचा विचार करून योग्य विधाने निवडा.
- अ) हडप्पा संस्कृती ही शहरीकरणासाठी प्रसिध्द आहे
 ब) मोहेंजदडो येथे जास्तीत जास्त प्रमाणात स्नानगृहे आढळतात.
 क) मोहेंजदडो येथील धान्य साठवणूकीकरिता असलेली इमारत ही सर्वात मोठी आहे
 ड) भाजलेल्या विटांचा वापर हे हडप्पा शहराचे वैशिष्ट्य आहे
1) अ आणि ड	2) अ, ब आणि क	3) ब आणि क	ड) वरीलपैकी सर्व
-
60. खालील घटना कालानुक्रमे लावा
अ) फैझाबादचा करार	ब) बनारसचा करार
क) अलाहाबादचा करार	ड) वसईचा करार
- खालील संकेतावरील वापर करून योग्य पर्याय निवडा
1) क, ब, अ, ड	2) क, अ, ब, ड	3) ब, क, अ, ड	4) क, ड, अ, ब
-
61. 'हिंदुस्थान सोशॅलिस्ट रिपब्लिकन असोसिएशन' याविषयीचे योग्य पर्याय निवडा
- अ) यामध्ये चंद्रशेखर आझाद, भगतसिंग, राजगुरु, सुखदेव इ. तरुणांचा सहभाग होता
 ब) 1924 मध्ये कोटला मैदानावर 'हिंदुस्थान सोशॅलिस्ट रिपब्लिकन असोसिएशन' ची स्थापना झाली
 क) भारताला ब्रिटीशांच्या शोषणातून मुक्त करणे हे या संघटनेचे उद्दिष्ट्ये होते
 ड) हिंदुस्थान सोशॅलिस्ट रिपब्लिक आर्मी या स्वतंत्र विभागाचे प्रमुख चंद्रशेखर आझाद होते
1) अ, ब, क योग्य	2) अ, ब, क आणि ड योग्य	3) ब, क, ड योग्य	4) अ, क, ड योग्य
-
62. जोर्वे संस्कृतीबद्दल खालील विधानांचा विचार करा आणि योग्य पर्याय निवडा
- अ) जोर्वे संस्कृतीत सर्वाधिक ठिकाणे तापी नदीक्षेत्रालगत आढळून येतात
 ब) जोर्वे संस्कृतीत काळी व लाल मातीची भांडी सर्वाधिक आढळून येतात
 क) जोर्वे संस्कृतीत मृतदेहाचे दफन हे अंगणात किंवा घरामध्ये केले जात होते
 ड) जोर्वे संस्कृतीतील लोकांचा भूत वगैरे गोष्टींवर विश्वास नव्हता
1) अ, ब, क योग्य	2) अ, ब आणि ड योग्य	3) वरीलपैकी सर्व योग्य	4) यापैकी एकही नाही
-
63. खालीलपैकी अयोग्य विधान ओळखा
1) वासुदेव हा शेवटचा कुषाण राजा होता	2) वासुदेव हा पहिला कण्व सम्राट होता
3) देवभूती हा शेवटचा शुंग राजा होता	4) अग्निमित्र हा महत्वाचा कण्व राजा होता

64. खालील विधानांचा विचार करा आणि योग्य पर्याय निवडा ?

- अ) मोहेंजदडो येथे सापडलेल्या एका मोहोरेवर पृथ्वीला देवता असे दर्शविले आहे आणि मातृदेवता म्हणून पूजाही केली जात असे.
ब) पुरुष देवता, जी हत्ती, वाघ, गेंडा आणि म्हैस तसेच पायाजवळ दोन हरिणे अशी कोरली आहे, ती देवता पशुपती महादेव होय
- 1) अ योग्य 2) ब योग्य 3) अ आणि ब दोन्ही योग्य 4) यापैकी एकही नाही

65. 'अलिपूर बॉम्ब खटला' मध्ये अरविंद घोष यांचे वकील कोण होते ?

- 1) डब्ल्यु. सी. बॅनर्जी 2) सुरेंद्रनाथ बॅनर्जी 3) बिपिन चंद्र पाल 4) चित्तरंजन दास

66. योग्य जोड्या लावा

(गट 'अ')		(गट 'ब')	
1) ऋग्वेद		I) धनुर्वेद	
2) यजुर्वेद		II) गंधर्ववेद	
3) सामवेद		III) शिल्पवेद	
4) अथर्ववेद		IV) आयुर्वेद	
1) IV I II III		3) II III I IV	
3) I IV III II		4) II III IV I	

67. खालील पर्यायातून योग्य पर्याय निवडा

- अ) मदनलाल बागडी यांनी 'हिंदूस्थान लाल सेने'ची स्थापना केली
ब) एम.डी. कर्वे यांना मुंबई विद्यापीठाची एल.एल.डी ही सन्मानदर्शक पदवी बहाल करण्यात आली
क) दादाभाई नौरोजी यांनी 'एक जुटीने राहा स्वराज्य मिळवा व त्यासाठी अखंड चळवळ करा' असा संदेश दिला
ड) पं. नेहरू, मौलाना आझाद, विनोबा भावे, सरदार पटेल इत्यादी सत्याग्रही वैयक्तिक सत्याग्रहात सहभागी झालेले होते.
इ) पंडीता रमाबाईंनी 'आर्य महिला समाज' व 'शरदासदन' ची स्थापना केली
- 1) फक्त अ, ड, इ योग्य 2) फक्त ब, क, ड योग्य
3) वरील सर्व योग्य 4) अ, ब, क, ड योग्य

68. योग्य जोड्या लावा

(गट 'अ')		(गट 'ब')	
1) प्रधानमंत्री पीक विमा योजना		I) 2010-11	
2) राष्ट्रीय कृषी विमा योजना		II) 99-2000	
3) सुधारित राष्ट्रीय कृषी विमा योजना		III) 2016	
4) हवामान आधारित पीक विमा योजना		IV) 2007	
1) III II IV I		2) III II I IV	
3) III I IV II		4) IV III I II	

69. खालीलपैकी अचूक विधाने निवडा

- अ) महाराष्ट्राच्या आर्थिक पाहणीनुसार 2013-14 मध्ये वित्तिय तुटीचे स्थूल राज्य उत्पन्नाशी प्रमाण 1.8 टक्के आहे
ब) हे वित्तिय तुटीचे प्रमाण तेराव्या वित्त आयोगाने घालून दिलेल्या मर्यादेत आहेत
- 1) फक्त अ 2) अ व ब 3) फक्त ब 4) यापैकी एकही नाही

70. खालीलपैकी अयोग्य विधाने निवडा

- अ) महाराष्ट्रातील सुमारे सव्वा दोन लाख सहकारी संस्थांपैकी सर्वाधिक संस्था या कृषि पत पुरवठा करणाऱ्या आहे
ब) महाराष्ट्रातील एकूण सहकारी संस्थांपैकी 24% सहकारी संस्था तोटयात आहेत
क) तोटयात असणाऱ्या संस्थांपैकी 21.8% या कृषि पतपुरवठा करणाऱ्या आहेत
- 1) फक्त अ अयोग्य 2) फक्त ब अयोग्य 3) फक्त क अयोग्य 4) अ, ब, क अयोग्य

71. खालीलपैकी योग्य विधान निवडा

- अ) भारताची लोकसंख्या भारताच्या क्रमाने खालील पाच देशांच्या एकूण लोकसंख्येपेक्षा जास्त आहे
ब) एकटया महाराष्ट्राची लोकसंख्या ब्राझील एवढी आहे
क) उत्तरप्रदेश व महाराष्ट्र यांची एकूण लोकसंख्या अमेरिकेच्या लोकसंख्येपेक्षा जास्त आहे
- 1) फक्त अ, ब योग्य 2) फक्त ब, क योग्य 3) फक्त अ, क योग्य 4) सर्व योग्य

72. खालीलपैकी अयोग्य विधान निवडा
 अ) तेंडुलकर समितीनुसार सर्वाधिक दारिद्र्यरेषेखालील लोकसंख्येचे प्रमाण झारखंड राज्यात अधिक आहे. तर रंगराजन समितीनुसार छत्तीसगढ राज्यात सर्वाधिक लोकसंख्या दारिद्र्यरेषेखाली आहे
 ब) तेंडुलकर समितीनुसार सर्वात कमी दारिद्र्यरेषेखाली लोकसंख्येचा केंद्रशासित प्रदेश अंदमान व निकोबार आहे तर रंगराजन समितीनुसार लक्षव्दिप या केंद्रशासित प्रदेशात सर्वात कमी दारिद्र्याचे प्रमाण आहे
 1) फक्त अ अयोग्य 2) अ व ब दोन्ही अयोग्य 3) फक्त ब अयोग्य 4) वरील सर्व योग्य
-
73. कोळसा, तेल आणि वायूचे नियोजित उत्पादन आणि पॅरिस कराराच्या मर्यादा पूर्ण करण्याशी सुसंगत जागतिक उत्पादन पातळी यांच्यातील 2021 चा उत्पादन अंतर अहवाल कोणत्या संस्थेने जाहिर केला ?
 1) FAO 2) WEF 3) UNEP 4) NIIT Ayog
-
74. योग्य जोड्या लावा
 (दारिद्र्य मापन समिती) (वर्ष स्थापना)
 1) लाकडवाला समिती I) 1973
 2) सुरेश तेंडुलकर II) 2009
 3) नियोजन आयोग कृतीदल III) 1989
 4) रंगराजन समिती IV) 2012
 1) I II IV III 2) IV II I III
 3) I II III IV 4) III II I IV
-
75. खालीलपैकी योग्य विधान निवडा
 अ) विल्यम फिलिप्सने 'फिलिप्स वक्ररेषेनुसार असे प्रतिपादन केले की जसजसा महागाईचा दर वाढत जातो. तसतशी बेरोजगारी कमी होत जाते
 ब) मिल्टन फ्रिडनने मात्र या वक्ररेषेवर टीका केली आहे. त्यांच्या मते, दीर्घकालावधीत अशी वक्ररेषा आढळत नाही
 क) चालणारी महागाई बेरोजगारी कमी करण्यासाठी उपयुक्त असते
 1) अ व क योग्य 2) अ व ब योग्य 3) अ, ब, क योग्य 4) फक्त अ योग्य
-
76. खालीलपैकी योग्य विधाने निवडा
 अ) अन्न व कृषी संघटना (FAO) ची स्थापना 1961 साली झाली व मुख्यालय रोम येथे आहे
 ब) जागतिक अन्न कार्यक्रम (WFP) ची स्थापना 1945 साली झाली व मुख्यालय रोम येथे आहे
 क) अन्न व कृषी संघटना (FAO) Food Price Index मोजत असते
 ड) जगातील उपासमार दूर करणारा जागतिक अन्न कार्यक्रम हा सर्वात मोठा कार्यक्रम आहे
 1) अ, ब, क योग्य 2) अ, ब, क, ड योग्य 3) क व ड योग्य 4) अ, ब योग्य
-
77. 2000 साली स्वीकारलेल्या सहस्त्रक विकास उद्दिष्टांमध्ये खालीलपैकी कोणत्या बाबींचा समावेश आहे योग्य पर्याय निवडा
 अ) दारिद्र्य आणि उपासमारीचे निर्मूलन ब) प्राथमिक शिक्षणाचे सार्वत्रिकरण
 क) सर्वाना विनामूल्य आणि सुरक्षित पेयजल ड) पर्यावरण निरंतरता
 1) फक्त अ योग्य 2) अ, ब व ड योग्य 3) फक्त क योग्य 4) वरील सर्व योग्य
-
78. RBI 1977 पूर्वी M_1 या एकाच पध्दतीचा वापर करत होती 1977 पासून समितीच्या शिफारशीवरून चलन पुरवठ्याच्या M_1 , M_2 , M_3 व M_4 या चार मापन पध्दतीचा स्वीकार केला
 1) वाय.व्ही. रेड्डी 2) हिल्टन यंग 3) रॉयल कमिशन 4) रॅडक्लिफ
-
79. खालीलपैकी चूकीचे विधान निवडा
 अ) WPI मध्ये 102 प्राथमिक वस्तूंचा भार 20.12% असतो
 ब) WPI मध्ये इंधन व उर्जा गटातील वस्तूंचा भार 14.91% असतो
 क) WPI मध्ये उत्पादिक वस्तूंचा भार 64.91% असून त्यांची संख्या 555 असते
 1) अ व ब 2) फक्त क 3) फक्त ब 4) फक्त अ
-
80. खालीलपैकी कोणता धातू जास्तीत जास्त अभिक्रियाशील आहे ?
 1) Na 2) K 3) Mg 4) pb

81. योग्य जोडया लावा
(सूची I - वायुप्रदूषक) (सूची II - प्रभावित अंग)
1) अँस्बेस्टॉस धूळ	I) मस्तिष्क
2) शिसे	II) पोट
3) पारा	III) फुफ्फुस
4) कार्बन मोनॉक्साईड	IV) रक्तवाहिन्या
1) I II III IV	2) III I II IV
3) III II IV I	4) II III I IV
-
82. अणुभट्टीमध्ये होणारी उर्जानिर्मिती होते
1) उदासिनीकरण अभिक्रिया	2) केंद्रकिय विखंडन
3) रासायनिक प्रक्रिया	4) विस्थापन
-
83. जड पाणी याचा अर्थ काय आहे ?
- 1) औष्णिक विद्युत केंद्रासारख्या अवजड उद्योगामध्ये वापरले जाणारे पाणी
 - 2) ते पाणी ज्यामध्ये कॅल्शियम आणि मॅग्नेशियमचे SO_4^{2-} व Cl असतात
 - 3) ते पाणी ड्यूटरिल असते
 - 4) ते पाणी ज्याचे घनत्व अधिक असते
-
84. R रोध असणारे एक वायर ताणले त्यामुळे त्याची लांबी 1% एवढी वाढली आता त्याचा नवीन रोध असेल
1) $(1.01)^2R$	2) 1.01 R	3) $R/1.01$	4) $R/(1.01)^2$
-
85. खालील वाक्यापैकी कोणते विधान अयोग्य आहे ते ओळखा ?
- 1) डायइथिल इथर हे सामान्य बधिरीकरण्यासाठी वापरतात
 - 2) इथिल अल्कोहोल हे सर्व प्रकारच्या दारू पदार्थांमध्ये असते
 - 3) मिथिल अल्कोहोल हे साखर आंबविण्याच्या प्रक्रियेपासून तयार करतात
 - 4) इथिलीन ग्लायकॉल हे साधारणपणे ऑटोमोबाईल इंजिनमध्ये अँटीफ्रीज म्हणून वापरतात
-
86. कोणता विषाणू तोंडाद्वारे प्रवेश करून चेतासंस्थेवर परिणाम करतो ?
1) हिपटायटस व्हायरस	2) पोलिओ व्हायरस
3) एच.आय.व्ही. व्हायरस	4) अँटीव्हायरस
-
87. कार्बनमोनॉक्साईड युक्त हवा श्वाच्छोच्छ्वास प्रक्रियेत येते तेव्हा हिमोग्लोबीन सोबत तिचा संयोग होउन तयार होते.
1) $HbCO$	2) $HbCO_2$	3) Hb_2CO_2	4) $HbOCO_2$
-
88. वनस्पती वर्गीकरणाची नैसर्गिक गुणावर आधारित सर्वात चांगली आणि लोकप्रिय पध्दत खालीलपैकी कोणी शोधून काढली आहे ?
1) बेनथम आणि हुकर	2) केरोलस लिनियस	3) अडॉल्फ एंजलर	4) चार्ल्स बेस्सी
-
89. जर चुनखडकाचे तुकडे पाण्यात बुडवले तर बुडबुडे उत्पन्न होतात ते बुडबुडे कशामुळे तयार होतात
1) हायड्रोजन	2) ऑक्सिजन	3) जलबाष्प	4) कार्बन डायॉक्साईड
-
90. खालीलपैकी कोणता बदल भौतिक स्वरूपाचा नाही ?
1) घन पदार्थाचे द्रव पदार्थांमध्ये द्रवण होणे	2) द्रवरूपाचे वायूरूपात बाष्पीभवन होणे
3) वायूरूपाने द्रवरूपात द्रवीकरण होणे	4) पदार्थाचे अवक्रमण होणे
-
91. योग्य जोडया लावा
(सूची - I) (सूची -II)
1) आधुनिक आवर्त नियम	I) स्तंभ
2) आवर्त सारणीचा जनक	II) मोस्ले
3) आधुनिक आवर्त सारणीतील उभे स्तंभ	III) आवर्त
4) आधुनिक आवर्तसारणीतील आडव्या ओळी	IV) मॅडेलिफ
1) III IV II I	2) IV I III II
3) II IV I III	4) II I III IV
-
92. खालीलपैकी कोणते विधान योग्य आहे ते ओळखा
- अ) जीवनसत्व 'क' च्या अभावामुळे 'अँनोरेक्झिया' हा रोग होतो
- ब) मुलांमध्ये रोज 20 ते 40 ग्रॅम लोह आवश्यक असते
1) अ योग्य, ब अयोग्य	2) अ अयोग्य, ब योग्य	3) अ व ब दोन्ही अयोग्य	4) अ व ब दोन्ही योग्य

